

Az Emberi Jogi Központ jelentése

Fénykép-dokumentáció és rövid összefoglaló a délvidéki magyarok helyzetéről

Report of the Human Rights Center

Photo documentation and a brief summary report on the

Situation of the Hungarians living in Vojvodina

Izveštaj Centra za ljudska prava

Foto dokumentacija i rezime položaja Mađara u Vojvodini

Emberi Jogi Központ

Human Rights Center | Centar za ljudska prava

Az Emberi Jogi Központ jelentése

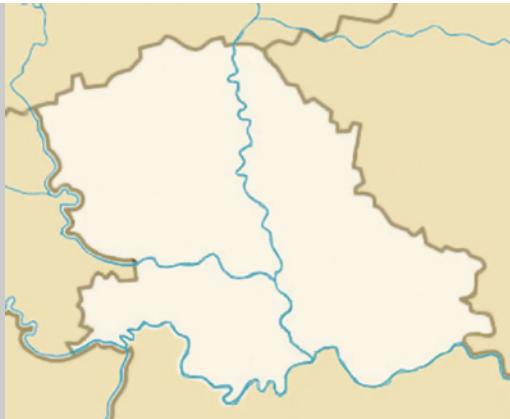
Fénykép-dokumentáció és rövid összefoglaló a délvidéki magyarok helyzetéről

Report of the Human Rights Center

Photo documentation and a brief summary report on the situation
of the Hungarians living in Vojvodina

Izveštaj Centra za ljudska prava

Foto dokumentacija i rezime položaja Mađara u Vojvodini

A ma Délvidékként ismert terület három egysége – a Bánság, a Bácska és a Szerémség – több mint egy évezreden át a történelmi Magyarország déli részét alkotta. A török hódoltság előtti évszázadokig népessége is csaknem teljesen magyar volt. A mohácsi csatavesztés (1526) után a török hadak felégették az ország déli részét, elnéptelenítve így a vidéket. Az erődített helyek pusztulása lehetővé tette a török elől menekülő népek letelepedését – elsősorban szerbek telepedtek be (az első hullámban még nem túl jelenős számban). A török hódoltság után a magyarság visszaköltözik, újra benépesíti az elhagyott vidéket. (Az 1910-es népszámlálás idején Bácska népességének már 43,2%-a magyar volt, 22,5%-a német és 28,1%-a délszláv. A Bánságban a népesség 19,9%-a volt magyar, 23,1%-a német és 39,9%-a délszláv.) A trianoni döntés értelmében, 1920. június 4-én, a Délvidék az 1918. december 1-jén kikiáltott Szerb-Horvát-Szlovén Királyságnak a részévé vált. Az 1991-es népszámlálási adatok szerint a Délvidék lakosságának 16,85% -át tették ki a magyarok - 2002-re ez a szám 14,28%-ra apadt.

Throughout more than a millennium, the three units of the territory today known as Vojvodina – the Bánság (Banat), Bácska (Bačka) and Szerémség (Srem) – has formed the southern part of the historical Hungary. Till the Ottoman Empire the region was mainly populated by Hungarians. After the defeat of the Hungarian Kingdom at Mohács (1526) by the Ottoman Empire, the region fell into a period of anarchy and civil wars. The Ottoman forces burnt the southern part of the country desolating by this the region. The ruination of the fortresses enabled the settlement of the people escaping from the Ottoman forces. In the first instance, the Serbs were those who settled down in this region (in the first wave their size was not so significant). After the Ottoman Empire the Hungarians returned to Vojvodina by inhabiting the deserted area. (According to 1910 census, the population of Bácska (Bačka) was as follows: Hungarians 43,2%, Germans 22,5% and South Slavs 28,1%. In Bánság (Banat) 19,9% of the population were Hungarians, 23,1% Germans and 39,9% South Slavs.) By the Treaty of Trianon, on 4 June 1920, Vojvodina officially became part of the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes that was proclaimed on December 1 1918. According to the 1991 census, Hungarians made the 16,85% of the population of Vojvodina, by 2002 this amount size has dwindled to 14,28%.

Današnja Vojvodina, deo nekadašnjeg Delvideka, tj. Južne pokrajine se sastoji od tri celine – Banata, Bačke i Srema –, koje su više od hiljadu godina činili južni deo istorijske Mađarske. Pre dolaska Turaka na ove prostore i stanovništvo su činili skoro isključivo Mađari. Posle izgubljene bitke kod Mohača (1526) turska vojska je opustosila južni deo zemlje i pobila stanovništvo. Rušenje utvrđenih mesta je omogućilo narodima koji su bežali pred Turcima – prvenstveno Srbima – da se nasele u ove krajeve (u prvom talasu još ne u značajnjem broju). Posle odlaska Turaka Mađari se vraćaju, ponovo naselivši napuštenu zemlju. (U vreme popisa 1910. godine 43,2% stanovništva Bačke već čine Mađari, 22,5% Nemci i 28,1% Južni Slaveni. U Banatu je 19,9% stanovništva bilo mađarsko, 23,1% nemačko i 39,9% južnoslavensko.) Po odluci iz Trianona Vojvodina je 4. juna 1920. godine pripala Kraljevini Srbaca, Hrvata i Slovenaca koja je proglašena 1. decembra 1918. godine. Po popisu iz 1991. godine 16,85% stanovništva Vojvodine su činili Mađari – do 2002. godine ovaj broj je opao na 14,28%.

Human Rights Center | Centar za ljudska prava

Az Emberi Jogi Központ jelentése

Fénykép-dokumentáció és rövid összefoglaló a délvidéki magyarok helyzetéről

Report of the Human Rights Center

Photo documentation and a brief summary report on the situation
of the Hungarians living in Vojvodina

Izveštaj Centra za ljudska prava

Foto dokumentacija i rezime položaja Mađara u Vojvodini

A nemzeti kisebbségek helyzete továbbra is megoldatlan Szerbiában. A szerb kor-mány azonban minden előket, hogy a kisebbségek helyzete (a valósággal ellentétes) megoldottan tűnjön - miközben minden előrelépés előfeltétele csak a tényeken alapuló párbeszéd lehet.

Nagyon sok a nyitott kérdés, ezek közül is talán a legfontosabbak:

- az elhibázott kisebbségpolitika

Szerbia nem hozta létre azokat a háttérintézményeket, amelyek lehetővé tennék a kisebbségi jogok minél teljesebb érvényesítését, sőt kisebbségügyi minisztériummal, illetve hatályos kisebbségvédelmi törvénnyel sem rendelkezik.

A nemzetközi egyezményekben vállalt kötelezettségek nagyon sok esetben nem érvényesülnek, ráadásul, a nemzetközi közvélemény számára manipulált, a valós helyzettel ellentétes jelentések készülnek.

A gyakorlatban nem érvényesülnek azok a garanciák, amelyek a nemzeti kisebbségek nyelvének és írásának használatára vonatkoznak – például számos olyan önkormányzat van, ahol továbbra sem érvényesül, vagy csak részben, a kétnyelvűség elve.

- az önrendelkezés kérdése

Szerbia továbbra sem hajlandó az autonómia kérdését napirendre tűzni: a nemzeti tanácsok helyzete megoldatlan, hiányzik a megválasztásukról szóló törvény, de az intézmény jogkö-revel kapcsolatban is komoly aggályok fogalmazódtak meg.

A kisebbségek számára nem biztosított az arányos parlamenti képviselet intézménye.

Az oktatási rendszer nem teszi lehetővé, hogy a különböző etnikumúak önálló programo-kat dolgozzanak ki, illetve hogy önálló intézményeket hozzanak létre.

A '90-es évek elején lezajlott körzetesítés csak tovább rontott a magyar kisebbség helyze-tén, ugyanis a többségében magyarlakta településeket olyan körzetekhez csatolták, ahol a lakosság többségét szerbek képezik, visszájára fordítva ezáltal a magyarság számára előnyös helyzetet.

- a kilátástalan gazdasági helyzet

Nem reprezentatív kimutatások tanúsítják, hogy az államigazgatásban és a közigazgatásban továbbra sem érvényesül a részarányos foglalkoztatás elve. (Reprezentatív kimutatások nem állnak rendelkezésre, ugyanis a szerb állam nem végez ilyen jellegű kimutatásokat.) Egyéb vonatkozása mellett, ebben az esetben, a negatív diszkriminációk gazdasági vonatkozásai is

vannak: ez a körülmény is hozzájárult ahhoz, hogy a délvidéki magyarság szinte teljes egészében kimaradt az állami privatizációból.

- a jogosítések különböző formái

A '90-es éveket követően már nyilvánosságra kerülhettek azok az erőszakos cselekmények, amelyeket a magyar kisebbség tagjai ellen követtek el. Szerbia a dokumentált esetek sokasága ellenére sem állja útját az erőszaknak - fölháborítóan enyhe ítéletek születnek, sőt legtöbb esetben az elkövetett bűncselekmények következmények nélkül maradnak. Ez a magatartás csak tovább fokozza a különböző etnikumúak közötti feszültséget, vagyis nem viszi előre Szerbiát, hanem visszarántja a múltba.

A szerb parlament nem hozott határozatot a kollektív bűnösség eltörléséről, továbbá azokat a garanciákat sem hajlandó érvényesíteni, amelyek az etnikai arányok mesterséges megváltoztatásának tilalmára vonatkoznak.

2003 tájékán megszaporodtak, illetve ekkor kaptak nagyobb nyilvánosságot a délvidéki magyarság ellen elkövetett atrocitások és jogszegénységek. (Rövid összefoglalónkban a magyarellenés megnyilvánulásokról számolunk be.)

Nem új keletű ez a jelenség térségünkben, ugyanis 1944-1945-ben a jugoszláv katonai közigazgatás tisztagató osztágyai szörnyű népirtást hajtottak végre - szakértői becslések szerint -, több mint 20 000 ártatlan magyart végeztek ki. Az elkövetett gaztettekért még egyetlen magas rangú szerbiai politikus sem kért bocsánatot, a hozzátarozóknak nem ítélték meg kártérítést, a bűnösöket nem vonták felelősségre, nem törölték el a kollektív bűnösségi elvét, ráadásul a levéltári archívumokat zárva tartják a tényfeltáró munkát végző kutatók előtt.

Az 1990-es évekre is jellemző volt a kisebbségellenesség, de a diktatórikus rendszer elhallgatta (elhallgattatta) ezeket az eseteket.

A miloševići érát követően még inkább felerősödött a különböző etnikumok közötti fejszültség, elsősorban a menekültek tömeges betelepítése és a szélsőséges politikai pártok által gerjesztett soviniszta indulatok hatására. A helyzet – sajnos – továbbra is változatlan, vannak ugyan időszakok, amikor a kisebbségellenes megnyilvánulások alábbhagynak, de akkor is csak átmenetileg.

Az esetek legnagyobb részében a támadókat – a sértettek elmondása alapján - a magyarellenés gyűlölködés motiválta. Ennek ellenére a szerbiai állami szervek rendszerint nem ismerik el a támadások etnikai indíttatását. A támadók ellen garázda magatartás vagy rendbontás miatt indul eljárás (a bíróság csak jelentéktelen pénbírság kifizetésére kötelezi az erőszakoskodókat, miközben a sértettek – sok esetben - maradandó testi és lelkikárosodást szenvednek).

Alapvetően nem az elkövetők jelentik a legnagyobb gondot, ugyanis az intoleráns magatartás kezelése időigényes folyamat, valamiféle javulás csak több év kitartó munkája után esedékes, sokkal aggasztóbb, hogy a rendőrség és az igazságszolgáltatás utat enged ezeknek a cselekményeknek, ahelyett, hogy a törvények értelmében szigorúan megbüntetné az elkövetőket. Előrehaladásról csak abban az esetben beszélhetünk, ha a szerb állam a zéró tolerancia elvét alkalmazná az etnikai indíttatásból elkövetett incidensek elleni küzdelemben.

A magyar nemzeti kisebbség ellen elkövetett atrocitások és jogszármazékok (2003 – 2008)

A táblázatban található adatokat sajtójelentések, illetve saját dokumentálás alapján általánosított össze (az incidens megtörténtének idejét vettük figyelembe). A feltüntetett adatok csupán a dokumentált esetekre vonatkoznak, mert sok esetben előfordul, hogy a sérültek nem merik bejelenteni az ellenük elkövetett támadást, vagy egyszerűen - a rossz tapasztalatok miatt - értelmetlennek tartják ezt megtenni.

Az incidensek kategorizálása	2003	2004	2005	2006	2007	2008 január– április
Fizikai támadás	11	26	25	11	9	4
Falfirkák, fenyegető tartalmú levelek és röpiratok terjesztése, magyar nyelvű feliratok áfestésé, valamint magyar kulturális intézmények és szobrok megrongálása	11	23	9	7	11	2
Katolikus temetők, templomok, vallási emlékhelyek megrongálása	5	10	3	3	10	1
Verbális támadás, gyűlöletbeszéd, fenyegetés	5	10	11	4	6	1

- 2004. szeptember 28-án egy újvidéki magyar fiatalembert elraboltak, súlyosan bántalmaztak, pisztollyal a Duna vizébe kényszerítettek, majd egy csónakból többször a víz alá nyomva fognakattak. Ebben az ügyben a hat támadót összesen 13 év és 10 hónap fegyházra ítélt a bíróság.

- 2005. június 18-án a zentai laktanyában egy gombosi kiskatonát bántalmaztak. A magyar nemzetiségű katonát szerb katonatársai támadták meg, minek következtében súlyos, maradandó egészségkárosodást szenvedett (sérült lépét el kellett távolítani). Első fokon az egyik támadót 1 év 10 hónapra, a másikat pedig 6 hónap börtönbüntetésre ítélték.

- Magyarkanizsán 2005. szeptember 17-én egy szerb férfi magyar nemzetiségű áldozat előre megfontolt szándékkal, kíméletlen módon megölte (közvetlen közelről 5 golyót lőtt áldozatába). A gyilkosságért 5 év 8 hónap börtönbüntetésre ítélték (további 4 hónapra az illegális fegyverviselésért).

- 2008. április 19-én hajnalban Szabadka központjában, kisebb szóváltás után késszúrás áldozata lett egy 19 éves magyar fiatal. Komjáti Attilát és barátnőjét nemzeti alapon sértette két szerb fiatal, majd pedig rájuk is támadtak: egyikük kessel életveszélyesen megsebesítette Komjáti Attilát, aki vérző hassal ment be segítséget kérni a mentőállomásra.

A műtét másfél órán keresztül tartott, a sebészeti osztály főorvosa szerint - ha ütőeret talál el a kés - nagy valószínűséggel az áldozat a helyszínen belehalt volna sérüléseibe.

2004. június 26-án Temerinben magyar fiatalok súlyosan bántalmaztak egy szerb nemzetiségű férfit. Ennek ellenére az ügyészség gyilkossági kísérlet gyanúja miatt indított eljárást, majd pedig a bíróság összesen 61 év börtönbüntetésre ítélte az öt gyanúsítottat. Az elítéltet büntetése felér a háborús búnösökre kiszabott büntetésekkel: Máriás István (15 év), Illés Zsolt (13 év), Szakáll Zoltán (11 év 6 hónap), Uracs József (11 év 6 hónap), Horváth Árpád (10 év). (A gyanúsítottakat fogva tartásuk kezdetén fizikailag és lelkileg is bántalmazták: gerincsérülés, látás megromlása, magánzárka, anyanyelvhasználat megtiltása stb.) Tény, hogy a magyar fiatalok megverték a férfit, viszont a rájuk kiszabott büntetés példa nélküli, a bíróság elfogultságát tükrözi.

A szerb nyelvű média által teremtett lincshangulat is nyilván befolyásolta a bíróság döntését. A gyanúsítottakat már eleve bűnösnek kiáltották ki, holott még meg sem született a jogerős ítélet, sőt arra is van példa, hogy szörnyetegként említi őket. (Szemtanúk állítása szerint a sértett nemzeti alapon is sértegette a magyar fiatalokat – a bíróság azonban ezt a körülményt sem vette figyelembe.)

Az elítétek már négy éve börtönben ülnek, minden eddig beadott fellebbezési kérelmüket visszautasították, és még csak halvány szíkrája sem mutatkozik annak, hogy igazságos újratárgyalást biztosítanának számukra. (Az esetről egy tematikus honlapot is készítetünk: www.61yearsjail.net.)

Kiadányunk terjedelmi keretei miatt nem törekedhettünk a délvidéki magyar közösség tagjait ért atrocitások és jogszabadság részletes leírására.

A magyarellenes kilengések ról bővebben az Emberi Jogi Központ honlapján számolunk be: www.humanrightscenter.net.

Human Rights Center | Centar za ljudska prava

Az Emberi Jogi Központ jelentése

Fénykép-dokumentáció és rövid összefoglaló a délvidéki magyarok helyzetéről

Report of the Human Rights Center

Photo documentation and a brief summary report on the situation
of the Hungarians living in Vojvodina

Izveštaj Centra za ljudska prava

Foto dokumentacija i rezime položaja Mađara u Vojvodini

In Serbia, the situation of the national minorities is still unsolved. The Serbian government, however, goes to any length to prove that – contrary to the facts – the status of the minorities has already been solved; whereas the requirement of any progress can only be the dialog based on facts.

There are a great deal of issues, probably the most important ones are the followings:

- the unsuccessful minority politics

Serbia has not set up those background institutions that would enable the most complete vindication of the minority rights. What is more, it does not even possess a ministry for the ethnical minorities, not even an operative law for their protection.

In most cases, the commitments assumed by the international conventions do not succeed, furthermore such reports come to light that are manipulated for the international public opinion and are contrary to the real situation.

Those guarantees that have reference to the usage of the national minorities' language and script are not prevailed in practice – e.g. there are a numerous local governments, where the principle of bilingualism still does not prevail or only in some measure.

- the question of autonomy

Serbia is still not disposed to put the question of autonomy on the agenda: the situation of the national councils is unsolved, the law that states their return is still missing and serious misgivings has been drafted in connection with the power of this institution.

The proportional parliamentary representation for the minorities is not ensured.

The educational system does not allow to the different ethnic groups to elaborate an independent schedule, respectively to establish independent institutions.

At the beginning of the 1990's there took place the establishment of the districts. This only made the situation of the minorities worse, because those settlements where the Hungarians were in majority were enclosed to those areas where the Serbs were in majority, turning by this the advantageous situation for the Hungarians inside out.

- the economic situation without prospects

Not representative accounts give evidence of the fact that the principle of the symmetrical employment does not succeed in the public administration and in the state-owned companies. (Representative accounts are not available because the Serbian state does not carry out such lists.) Besides other connection, the negative discrimination has also economic connection as

well: this circumstance has also contributed to the fact that the Hungarians in Vojvodina has almost been left out at full length from the state privatization.

- the various forms of the infringement of lawful rights

After the 1990's took air those dictatorial acts that were committed against the Hungarian minority. In the face of abundance of the documented cases, Serbia does not get in the road of violence – shockingly gentle verdicts are passed, moreover, in most cases the committed crimes remain without consequences. This attitude only intensifies the tension between the various ethnics; in a word it does not speed Serbia ahead but it jerks back to the past.

The Serbian parliament has not adjudicated about the abolition of the collective culpability; furthermore it is not disposed to put those guarantees across that have reference to the prohibition of the artificial alteration of the ethnical proportions.

In the vicinity of 2003, the atrocities and infringement of rights against the Hungarians in Vojvodina have got an accession; respectively they have gained bigger publicity. (In our short resume we report the manifestation of the atrocities against the Hungarians.)

This phenomenon is not newfangled in our region, namely because in the period of 1944-1945, the purifier parties of the Yugoslavian military civil service performed a terrible holocaust. According to the professional estimations more than 20 000 innocent Hungarians were executed. Never a one Serbian politician of high standing has apologized for the committed foul deeds, the folks have not been adjudicated a relief, the criminals have not been held responsible, and the principle of the collective culpability has not been abolished, furthermore the archives are locked in front of those people whose job is to reveal the reality.

The atrocities against the minorities were illustrative of the 1990's as well but the dictatorial regime suppressed these cases.

After the Milošević era the tension between the different ethnic groups became even more intense, chiefly because of the settling of the refugees and because of the chauvinist emotions that were excited by the exaggerated political parties. Unfortunately this situation is holding true, though there are periods when the manifestations against the minorities abate, but only for a short time.

In most cases the aggressors – according to the injured people – were motivated by the hatred against the Hungarians. In spite of this, the Serbian state institutions usually do not recognize that the insults are against some ethnical groups. The aggressors are prosecuted for rowdy behavior or affray (the law court obligates the browbeating persons only to the payment of some forfeit of no weight, whereas the injured ones – in several cases – suffer permanent physical and spiritual impairment).

Basically not the perpetrators cause the greatest anxiety, namely because the maintenance of the not tolerant behavior is a time-consuming job, some kind of amelioration is only due after several years' tough work. More alarming is the fact that the police and justice give way to these actions instead of strictly punishing the perpetrators according to the laws. We could only talk about some progress, if the Serbian government applied the Zero Tolerance Policy in the struggle against the incidents that have ethical reason.

The atrocities and infringement of rights against the Hungarian national minority (2003 – 2008)

The data in the following scheme are press release, respectively we have framed it up on the basis of our own documentation (we have focused on the date of the incident when it has occurred). The represented data only **refer to the documented cases**, because in most cases the injured parties do not dare to report the insult, or simply – because of the bad experience – they find it beyond reason.

Subdivision of the incidents	2003	2004	2005	2006	2007	2008 January- April
Physical assault	11	26	25	11	9	4
• graffiti and threatening letters, • spreading pamphlets, • discoloring the Hungarian inscriptions, • the impairment of the Hungarian cultural institutions and statues	11	23	9	7	11	2
The impairment of the catholic cemeteries, churches and other religious monuments	5	10	3	3	10	1
Verbal insults, loathing speeches, threats	5	10	11	4	6	1

Some serious assault against the Hungarians

- On 28 September 2004 a young man from Újvidék (Novi Sad) has been kidnapped and seriously injured. His aggressors forced him with a gun to jump into the Danube River and later on they have tried to strangle him from the boat by pushing him on several occasions under the water. The six aggressors were condemned to thirteen years and ten months of jail altogether.

- On 18 June 2005 in the barrack of Zenta a soldier lad from Gombos (Bogojev) has been assaulted. The Hungarian soldier was attacked by his Serbian fellows, whereupon he had suffered a serious, permanent health injury; his injured spleen had to be removed. On the first instance the court condemned one of the aggressors to one year and ten months of jail, the other one to six months.

- On 17 September 2005 in Magyarkanizsa (Kanjiža) a Serbian man murdered his Hungarian victim with malice aforethought in a harsh way (he has shot the man with five bullets at close quarters). He was condemned to five years and eight months of jail for murder (and other four months for the illegal carrying of arms).

- On 28 April at peed of day in the center of Szabadka (Subotica) a 19 years old Hungarian man was preyed to stabbing after a smaller squabble. Attila Komjáti and his girlfriend were insulted on vernacular basis by two Serbian men, who have also dumped on them later. One of them desperately wounded Attila Komjáti who went to ask for help to the emergency department with a bleeding stomach. The surgery took one and a half an hour. According to the head surgeon if the knife had reached an artery, it is very likely that the victim would have succumbed to his injuries.

The incident in Temerin

On 26 June 2004 Hungarian young people have seriously injured a Serbian man in Temerin. In spite of this, the public prosecutor initiated proceedings against these men with the suspicion of murder. As a result of a speeded hearing they were condemned to 61 years of jail altogether. Their punishment is equivalent to those of the war criminals': István MÁriás (15 years), Zsolt Illés (13 years), Zoltán Szakáll (11 years and 6 months), József Uracs (11 years and 6 months), and Árpád Horváth (10 years). (At the beginning of their

restraint, the suspects were injured physically and spiritually as well: bruise of the spinal column, deterioration of their eyesight, cells, and the ban of the use of the mother tongue). It can not be denied that the young boys have beaten the man, however the punishment imposed to them is without precedent and reflects the prejudice of the court.

It stands to reason that the frame of mind of the mob was created by the Serbian media, which affected the verdict of the court. The suspects were proclaimed guilty from the beginning, although the legal decision has not even came into existence. Furthermore, there were precedents when people called them monsters. (According to witnesses, the injured man insulted the Hungarian boys on national basis. However, the court has not taken notice of this circumstance as well.)

The condemned have been staying in jail for more than four years now. All sorts of requests for appeal have been denied and there is not any slight chance for a fair rehearing. (We have also constructed a thematic homepage about this case: www.61yearsjail.net.)

By reason of the extension setting of our publication, we could not strain after the detailed description of the atrocities and infringement of rights that hit the Hungarian community in Vojvodina.

More about the atrocities and infringement of rights is available on the Human Rights Center' homepage: www.humanrightscenter.net.

Human Rights Center | Centar za ljudska prava

Az Emberi Jogi Központ jelentése

Fénykép-dokumentáció és rövid összefoglaló a délvidéki magyarok helyzetéről

Report of the Human Rights Center

Photo documentation and a brief summary report on the situation
of the Hungarians living in Vojvodina

Izveštaj Centra za ljudska prava

Foto dokumentacija i rezime položaja Mađara u Vojvodini

Položaj nacionalnih manjina u Srbiji je i dalje nerešen. Srpska vlada međutim čini sve da položaj manjina izgleda rešen (za razliku od prave situacije) – dok preduslov za svaki napredak može biti jedino dijalog baziran na činjenicama.

Veoma je mnogo otvorenih pitanja, među kojima su možda najvažnija sledeća:

– pogrešna politika prema manjinama

Srbija nije stvorila one pozadinske institucije, koje bi omogućile što bolju primenu manjinskih prava, čak nema ministarstvo za manjine, odnosno važeći zakon o zaštiti manjina.

U veoma mnogo slučajeva se ne poštuju obaveze preuzete međunarodnim sporazumima, uz to se prave izveštaji suprotni istinskom stanju, manipulisani za međunarodnu javnost.

U praksi se ne sprovode garancije koje se odnose na korišćenje jezika i pisma nacionalnih manjina – ima na primer mnogo lokalnih samouprava u kojima se još uvek ne ili samo delimično ostvaruje princip dvojezičnosti.

– pitanje samoopredeljenja

Srbija još uvek ne želi staviti na dnevni red pitanje autonomije: položaj saveta nacionalnih manjina je još uvek nerešen, nedostaje zakon o izboru njihovih članova, a i u vezi sa njihovim ovlašćenjima su se javile ozbiljne primedbe.

Za manjine nije obezbeđena institucija srazmerne zastupljenosti u parlamentu.

Obrazovni sistem ne omogućuje da pripadnici različitih etničkih zajednica sačine sebi samostalne nastavne programe, odnosno da stvaraju samostalne institucije.

Uvođenje okruga početkom 90-ih godina je dodatno pogoršalo položaj mađarske manjine, naselja sa većinskim mađarskim stanovništvom su naime priključena okruzima u kojima većinsko stanovništvo čine Srbi i tako je preokrenuta situacija koja je bila povoljna po Mađare.

– neizvesna ekonomска situacija

Nezvanična istraživanja pokazuju da se u državnoj upravi i javnim preduzećima i dalje ne primenjuje princip srazmernog zapošljavanja. (Zvanična istraživanja ne postoje, srpska država naime ne vrši istraživanja takvog tipa.) Pored ostalih, negativna diskriminacija u ovom slučaju ima i ekonomski posledice: i ova okolnost je doprinela tome da su vojvođanski Mađari skoro potpuno izostavljeni iz državne privatizacije.

– razni oblici kršenja prava

Posle 90-ih su već mogli biti izneti u javnost slučajevi nasilja počinjenog protiv pripadnika

mađarske zajednice. Srbija ne sprečava nasilje uprkos brojnim dokumentovanim slučajevima – izriču se skandalozno blage presude, a u većini slučajeva počinjena dela ostaju bez posledica. Ovakvo ponašanje samo povećava napetost među različitim etničkim zajednicama, odnosno ne unapređuje Srbiju, nego je vuče nazad u prošlost.

Srpski parlament nije doneo odluku o ukidanju kolektivne odgovornosti, i neće da primeni garancije koje se odnose na zabranu veštačke promene etničkog sastava stanovništva.

Oko 2003. godine su učestali, odnosno tada su dobili veći publicitet slučajevi **atrociteta i kršenja prava vojvođanskih Mađara**. (Ukratkotkom rezime u navodimo slučajeve antimađarskih ispada.)

Ovo nije nova pojava u našem regionu, tokom 1944-1945. godine su jedinice jugoslovenske vojne uprave naime izvršile strašan genocid: po mišljenju eksperata je pogubljeno više od 20.000 nevinih Mađara. Za počinjene zločine do sada se nije izvinio ni jedan srpski političar visokog ranga, rodbina nije dobila odštetu, počinaci nisu pozvani na odgovornost, nije ukinut princip kolektivne odgovornosti, a arhive su nedostupne naučnicima koji istražuju te događaje.

I 1990-te su bile karakteristične po antimanjinskom raspoloženju, ali je diktatorski režim čutao (i učutkivao) o tim slučajevima.

Posle Miloševićeve ere je još više narasla napetost među raznim etničkim zajednicama, prvenstveno zbog masovnog naseljavanja izbeglica i šovinističke propagande ekstremističkih političkih stranaka. Situacija je – na žalost – i dalje nepromenjena. Ima doduše perioda, kada se smanjuje broj atrociteta protiv manjina, ali samo privremeno.

U pretežnom broju slučajeva su počinaci – po izjavama žrtava – bili motivisani mržnjom protiv Mađara. Uprkos tome srpski državni organi obično ne priznaju etnički karakter napada. Protiv napadača se pokreće istraga zbog izazivanja nereda (sud nasilnicima izriče beznačajne novčane kazne, dok oštećeni – veoma često – trpe trajne fizičke i psihičke posledice).

Počinaci u suštini nisu najveći problem, lečenje netolerantnog ponašanja je naime proces koji zahteva duži vremenski period, pomak se može očekivati tek posle više godina napornog rada, mnogo više zabrinjava činjenica da policija i pravosuđe ne sprečavaju ovakva dela, umesto da u skladu sa zakonom strogo kazne počinioce. Moglo bi se govoriti o pomaku samo u slučaju da srpska država u borbi protiv etnički obojenih incidenata primeni princip nulte tolerancije.

Kršenje prava i atrociteti protiv pripadnika mađarske nacionalne manjine (2003 – 2008)

Podatke navedene u tabelama smo sakupili na osnovu napisa iz štampe, odnosno sopstvene dokumentacije (uzeli smo u obzir vreme događanja incidenata). Navedeni podaci se odnose samo **na dokumentovane slučajeve**, jer se često događa da oštećeni nemaju hrabrosti prijaviti napad na njih, ili – zbog lošeg iskustva – smatraju da to nema smisla učiniti.

Kategorizacija incidenata	2003	2004	2005	2006	2007	Januar-april 2008
Fizički napad	11	26	25	11	9	4
Grafiti, rasparčavanje pretečih pisama i letaka, prefarbane je mađarskih natpisa, vandalizam protiv mađarskih kulturnih institucija i skulptura	11	23	9	7	11	2
Vandalizam protiv katoličkih grobalja, crkava, religioznih spomenika	5	10	3	3	10	1
Verbalni napadi, govor mržnje, pretrje	5	10	11	4	6	1

Nekoliko teških napada protiv Mađara

– 28. septembra 2004. godine su oteli jednog mladića Mađara u Novom Sadu, naneli mu teške telesne povrede, pištoljom ga naterali da uđe u Dunav, potom su ga iz čamca više puta davili gurajući ga pod vodu. U ovom slučaju su šestorica počinilaca osuđena na ukupno 13 godina i 10 meseci zatvora.

– 18. juna 2005. godine su u jednoj kasarni u Senti pretukli jednog vojnika iz Bogojeva. Mladića mađarske nacionalnosti su napali njegovi drugovi Srbi. Pretrpeo je trajne povrede (morali su mu odstraniti slezinu). Po prvostepenoj presudi je jedan od napadača osuđen na godinu i 10 meseci, a drugi je dobio 6 meseci zatvora.

– U Kanjiži je 17. septembra 2005. godine jedan Srbin ubio svoju žrtvu mađarske nacionalnosti sa predumišljajem (iz neposredne blizine je ispalio u njega 5 metaka). Za ubistvo je osuđen na 5 godina i 8 meseci zatvora (a za ilegalno posedovanje oružja je dobio još 4 meseca).

– U centru Subotice je u zoru 19. aprila 2008. godine posle kratke svađe stradao devetnaestogodišnji mladić mađarske nacionalnosti. Atilu Komjatija i njegovu prijateljicu su na nacionalnoj osnovi vređala dvojica srpskih mladića, a potom su ih i napali: jedan je nožem teško ranio u stomak Atilu Komjatiju, koji je krvareći otiašao u ambulantu prve pomoći.

Operacija je trajala sat i po, a primarijus hirurgije je potom izjavio da bi – da je nož pogodio glavnu arteriju – žrtva verovatno umrla na mestu napada.

Slučaj iz Temerina

Dana 26. juna 2004. godine su u Temerinu mađarski mladići naneli teške telesne povrede jednom muškarcu srpske nacionalnosti. Tužilaštvo je pokrenulo istragu zbog sumnje pokušaja ubistva, a potom je sud petorici optuženih izrekao zatvorsku kaznu od ukupno 61 godine. Kazna osuđenih odgovara kaznama za ratne zločine: Ištvan Mariaš (15 godina), Žolt Ileš (13 godina), Zoltan Sakal (11 godina i 6 meseci), Jožef Urač (11 godina i 6 meseci), Arpad Horvat (10 godina). (Osumnjičeni su na početku pritvora izloženi fizičkom i psihičkom maltretiranju: povreda kičme, pogoršanje vida, samica, zabrana korišćenja maternjeg jezika itd.) Činjenica je da su mađarski mladići prebili muškarca, ali je presuda protiv njih bez presedana, odražava predrasude suda.

Na presudu je evidentno uticala i atmosfera linča koju su stvorili mediji na srpskom jeziku. Osumnjičeni su apriori proglašeni krivima, iako pravosnažno još nije ni doneta odluka, čak su ih nazivali monstrumima. (Očevici su tvrdili da je oštećeni i na nacionalnoj osnovi psovao mađarske mladiće – sud ni tu okolnost nije uzeo u obzir.)

Osuđeni su u zatvoru već četiri godine, a sve dosadašnje molbe za pomilovanjem su im odbačene, i nema ni zračka nade da im se obezbedi pravedno ponovljeno suđenje. (O ovom slučaju imamo i tematski sajt: www.61yearsjail.net.)

Zbog ograničenog obima našeg izdanja nismo mogli dati detaljan opis slučajeva kršenja prava i atrociteta počinjenih protiv članova vojvođanske mađarske zajednice.

Detalje o antimađarskim ispadima možete naći na sajtu Centra za ljudska prava: www.humanrightscenter.net.

Fénykép-dokumentáció

A fénykép-dokumentáció tizenhárom délnyugati község területére terjed ki - minden tizenhárom községen a magyar nyelv hivatalos használatban van, ennek ellenére a tradicionális magyar megnevezés legtöbb esetben hiányzik a helységnévtáblákról – dokumentumunk kizárával ezeknek a helységnévtábláknak a fényképeit tartalmazza.

A helységnévtáblákon a szerb megnevezés legtöbb esetben cirill és latin, illetve csak cirill vagy csak latin betű írásmóddal íródott. (Néhány esetben előfordul, hogy a helységnévtáblán a szerb mellett szlovák, illetve román megnevezés is szerepel.)

A településnevek magyar nyelvű megnevezését a Magyar Nemzeti Tanács 8/2003-as számú határozata rögzítette.

Photo documentation

The following photo documentation covers the territory of thirteen towns in Vojvodina. In all the thirteen towns, the Hungarian language is in official use, notwithstanding, the traditional Hungarian denomination is missing in most cases from the place name panels. Our documents exclusively consists the photos of these place name panels.

The Serbian denomination in the place name panels is in most cases written by Cyrillic and Latin letters; respectively it is spelt with only Cyrillic or only Latin writing. (There are cases when the Slovak and Romanian denominations are also included on the place name panels besides the Serbian one).

The Hungarian denomination of the settlements was recorded by the 8/2003 resolution of the Hungarian National Council.

Foto dokumentacija

Foto dokumentacija obuhvata teritoriju trinaest vojvođanskih opština – u svih trinaest opština je mađarski jezik u službenoj upotrebi, uprkos tome u većini slučajeva nema mađarskog naziva u natpisima imena mesta – naša dokumentacija sadrži fotografije isključivo tih natpisa.

Na tablama sa natpisima imena mesta je srpski naziv u većini slučajeva isписан ћirilicom i latinicom, odnosno samo ћirilicom ili samo latinicom. (U nekoliko slučajeva se na tabli pored srpskog naziva nalazi i natpis na slovačkom, odnosno rumunskom jeziku.)

Mađarske nazine naselja je Nacionalni savet mađarske nacionalne manjine odredio odlukom br. 8/2003.

A magyarok aránya a jelentésben szereplő községekben
 The proportion of the Hungarians in those incorporated towns that appear in the report
 Udeo Mađara u opština na koje se izveštaj odnosi

Községek/ Incorporated towns/ Opštine		1991			2002		
Szerbül In Serbian Na srpskom	Magyarul In Hungarian Na mađarskom	Lakosok összesen All inhabitants Ukupno stanovnika	Magyar Hungarian Broj Madara	Magyar % Hungarian % Madara %	Lakosok összesen All inhabitants Ukupno stanovnika	Magyar Hungarian Broj Madara	Magyar % Hungarian % Madara %
Kikinda	Nagykikinda	69 743	9 874	14,15	67 002	8 607	12,85
Kula	Kúla	49 311	4 914	9,97	48 353	4 082	8,44
Nova Crnja	Magyarcsernye	14 538	2 993	20,58	12 705	2 369	18,64
Novi Bečeј	Törökbecse	28 788	6 165	21,41	26 924	5 177	19,23
Novi Kneževac	Törökkanizsa	13 816	4 676	33,84	12 975	3 864	29,78
Novi Sad	Újvidék	265 464	20 245	7,62	299 294	15 687	5,24
Plandište	Zichyfalva	14 581	1 813	12,43	13 377	1 619	12,10
Sombor	Zombor	96 105	15 397	16,02	97 263	12 386	12,73
Srbobran	Szenttamás	17 365	4 587	26,41	17 855	3 920	21,95
Temerin	Temerin	24 939	9 646	38,67	28 275	8 341	29,50
Vrbas	Verbász	46 405	3 443	7,41	45 852	2 885	6,29
Zrenjanin	Nagybecskerek	136 778	17 264	12,62	132 051	14 211	10,76
Žitište	Begaszentgyörgy	22 811	5 081	22,27	20 399	4 017	19,69

A településnevek jelölésére a lehető legegyszerűbb megoldást választottuk: a település szerb (cirill és latin betűs írásmóddal), illetve tradicionális magyar megnevezését is feltüntettük.

We have chosen an over-simple solution for the notation of the settlements' names: we have illustrated the Serbian denomination of the settlement (with both Cyrillic and Latin writing), respectively the Hungarian denomination as well.

Nazive naselja smo naveli na najjednostavniji mogući način: naznačili smo srpski naziv (cirilicom i latinicom), odnosno naveli smo i tradicionalni mađarski naziv.

Nagykikinda (Kikinda) incorporated town
Општина Кикinda

Кикинда - Kikinda - Nagykikinda

Банатско Велико Село - Banatsko
Veliko Selo – Szenthubert

Башаид - Bašaid – Basahíd

Kula (Kula) incorporated town
Општина Кула

Наково - Nakovo – Nákófalva

Нови Козарци - Novi Kozarci -
Nagytószeg

Кула - Kula - Kúla

Иђош - Iđoš - Tiszahegyes

Крушчић - Kruščić - Veprőd

Липар - Lipar - Lipár

Руски Крстур - Ruski Krstur -
Bácskeresztúr

Сивац - Sivac – Szivák

Црвенка - Crvenka - Cservenka

Magyarszernye község
(Nova Crnja) incorporated town
Opština Nova Crnja

Радојево - Radojevo - Klári

Српска Црња - Srpska Crnja -
Szerbcsernye

Тоба - Toba - Tóba

Törökbecse község
(Novi Bečeji) incorporated town
Opština Novi Bečeji

Нови Бечеј - Novi Bečeji -
Törökbecse

Бочар – Bočar - Bocsár

Банатско Аранђелово - Banatsko Aranđelovo - Oroszlámos

Кумане – Kumane - Kumán

Ђала - Đala - Gyála

Ново Милошево – Novo Miloševо
- Beodra

Мајдан – Majdan - Majdány

Нови Кнежевац –
Novi Kneževac - Törökkanizsa

Рабе – Rabe - Rábé

Филић – Filić - Firigháza

Подлокањ – Podlokanj –
Podlokány

Сигет – Sighet - Sziget

Српски Крстур – Srpski Krstur –
Szerbkeresztúr

Нови Сад – Novi Sad – Újvidék

Бегеч- Begeč – Begecs

Буковац – Bukovac – Bukovács

Каћ – Kać – Káty

Кисач - Kisač - Kiszács

Руменка - Rumenka - Piros

Ковиљ - Kovilj - Kabol

Сремска Каменица - Sremska
Kamenica - Kamenica

Лединци - Ledinci - Ledinci

Футог - Futog – Futak

Петроварадин - Petrovaradin -
Pétervárad

Ченеј – Čenej - Csenej

Пландиште – Plandište -
Zichyfalva

Банатски Соколац -
Banatski Sokolac - Biószeg

Барице - Barice - Szentjános

Велика Греда - Velika Greda -
Györgyháza

Велики Гај - Veliki Gaj - Nagygáj

Дужине - Dužine - Szécsenfalva

Маргита - Margita - Nagymargita

Марковићево - Markovićevo -
Torontálújfalu

Милетићево- Miletićevo - Rárós

Алекса Шантић - Aleksa Šantić - Sári

Стари Лец - Stari Lec - Óléc

Бачки Брег - Bački Breg - Béreg

Хајдучица - Hajdučica - Istvánvölgy

Бачки Моноштор - Bački Monoštor
- Monostorszeg

Сомбор – Sombor - Zombor

Гаково - Gakovo - Gádor

Клајићево - Klajićevo - Kerény

Стапар - Stapar - Sztapár

Колут - Kolut - Küllőd

Szenttamás község
Szenttamás (Srbohron) incorporated town
Opština Srbohron

Надаљ - Nadalj - Nádalja

Риђица - Riđica - Regőce

Турија - Turija - Turia

Temerin község
Temerin (Temerim) incorporated town
Opština Temerin

Бачки Јарак -
Bački Jarak - Járek

Verbász (Vrbas) incorporated town
Општина Врбас

Врбас - Vrbas - Verbász

Бачко Добро Поље -
Bačko Dobro Polje - Kiskér

Змајево - Zmajevac - Ókér

Nagybecskerek (Közseg / Nagybecskerek)
(Zrenjanin) incorporated town
Општина Зрењанин

Арадац - Aradac - Aradác

Куцура - Kucura - Kucora

Равно Село - Ravno Selo - Újsové

Савино Село - Savino Selo - Torzsa

Банатски Деспотовац - Banatski
Despotovac - Ernőháza

Јанков Мост - Jankov Most - Jankahíd

Елемир- Elemir - Elemér

Клек- Klek - Begafő

Ботош – Botoš - Botos

Книћанин - Knićanin - Rezsőháza

Ечка - Ečka - Écska

Лазарево – Lazarevo - Lázárföld

Лукићево - Lukićovo - Zsigmondfalva

Стajiћево - Stajićevo - Óecska

Меленци - Melenci - Melence

Тараш - Taraš - Tiszatarrós

Орловат - Orlovat - Orlód

Томашевац - Tomaševac - Tamászlaka

Перлез - Perlez - Perlasz

Фаркаждин - Farkaždin - Farkasd

Begaszentgyörgy község
(Žitište) incorporated town
Opština Žitište

Чента - Čenta - Csenta

Topak – Torak - Torák

Житиште - Žitište -
Begaszentgyörgy

Међа - Međa - Párdány

Банатски Двор -
Banatski Dvor - Udvarnok

Равни Тополовац - Ravni Topolovac
- Katalinfalva

Банатско Вишњићево -
Banatsko Višnjićevo - Vida

Српски Итебеј - Srpski Itabej -
Szerbittabé

Хетин – Hetin - Tamásfalva

Честерег – Čestereg - Csősztelek

Az Emberi Jogi Központ független és pártatlan civil szervezet (intézmény), legfőbb célkitűzése a délvidéki magyarság jogvédelme, esélyegyenlőségének kiharcolása.

Kétéves fennállásunk óta számos közleményt jelentettünk meg, amelyekben a kisebbségi jogok megsértése ellen tiltakoztunk, tematikus honlapot szerkesztettünk, amely a 61 év bortönbüntetésre ítélt temerini fiúk ügyével foglalkozik, jelentéseket írtunk; lehetőségeinkhez mérten ingyenes jogi tanácsadást és jogsegélyszolgálatot nyújtottunk stb.

The Human Rights Center is an independent civil organization (institution), regardless of party affiliation. Its most aim is to legally protect the Hungarians in Vojvodina and to fray out their equality of chance.

Since its foundation (for two years now), we have published several announcements. In these announcements we have exclaimed against the violation of the minority rights. We have constructed a thematic homepage that deals with the case of the boys from Temerin, we have written reports as well. We provide legal guidance and legal aid charge as far as possible etc.

Centar za ljudska prava je nezavisna i vanpartijska civilna organizacija (institucija), najvažniji cilj joj je zaštita prava vojvođanskih Mađara i borba za njihovu ravnopravnost.

Za dve godine postojanja smo objavili brojna saopštenja kojima smo izražavali protest zbog kršenja manjinskih prava, napravili smo tematski sajt koji se bavi slučajem mladića iz Temerina osuđenih na ukupno 61 godinu zatvora, pisali smo izveštaje; u skladu sa svojim mogućnostima smo davali besplatne pravne savete i pravnu pomoć itd.

Szerkesztette / Edited by / Urednik:

Andróczky Csaba, Kiss Rudolf, Nádi Karolina

Lektorálta / Consultant editor/Lektor:

Gubás Ágota

Fordította / Translated by / Prevod:

Süge Katalin, Pálics Márta

Nyomtatás / Printed by / Štampa:

Csíkos Nyomda

Kiadó / Publisher / Izdavač:

Emberi Jogi Központ

*Példányszám / Number of copies / Tiraž: **1000***

*Megjelenés éve / Year of publishing / Godina izlaska iz štampe: **2008***

Támogatóink / Our supporters / Sponzori:

Nemzeti Civil Alaprogram, Fabó Imre Alapítvány, Szekeres László Alapítvány,

Társaság a Kárpát-medence Magyarságáért

Emberi Jogi Központ / Human Rights Center

21480 Szenttamás / Srbovan

Zeleni Venac 7/3

Szerbia / Republic of Serbia

www.humanrightscenter.net